

CRÒNICA D'ACTIVITATS

SANT PERE DE RODES

Com a cloenda del curs férem una visita a les obres de restauració del monestir Benet de Sant Pere de Rodes. El nostre consoci l'arquitecte Joan A. Adell, que participa d'una manera directa i activa a la tasca de restauració d'aquest cenobi, ens va guiar pels espais totalment arranjats (església i claustres), explicant-nos els diferents problemes arquitectònics i històrics i les solucions aportades per a fer realitat una fidel restitució d'aquest edifici monumental que presenta les dificultats pròpies de la seva utilització, durant nou-cents anys, per una comunitat que hi feia la seva vida monàstica, i que a partir de l'any 1835 el saqueig de les seves estructures n'ha malmès la construcció, fins que a l'any 1928, en ser declarat monument nacional, es posà fi a la depredació i espoliació i s'iniciaren els treballs per restaurar-lo i conservar-lo. La visita fou seguida amb el màxim interès per les novetats assolides en aquests darrers tres anys. J. A. Adell va assenyalar la importància de la troballa del claustre primitiu (s. X) per dessota el claustre romànic (s. XII). Aquesta descoberta junt amb els descobriments arquitectònics fets al monestir de Sant Pere de Casserres (Osona) permeten considerar l'evolució del claustre monàstic. Pròximament, també amb el guiatge de J. A. Adell, que ha participat en la restauració del cenobi de Casserres, es farà una visita a aquest notable monument, avui envoltat de l'embassament de Sau.

El claustre és un espai important en l'organització de la vida monacal. La seva funció és unir les diferents habitacions del monestir. El claustre era un lloc de pas, tenia una estructura arquitectònica adequada per a aquesta finalitat. Es una edificació primerenca, com una simple galeria coberta i construïda de fusta —en fi, funcional—, abans de convertir el claustre en una construcció amb una riquesa arquitectònica i escultòrica.

La VI Taula Rodona organitzada pel Centre d'Art Romànic Català (ARCAT) (29 març 1995) va tenir com a tema "El Claustre, àmbit monacal o espai sumptuós". Aquest tema del claustre serà també estudiat al XIV Cicle de Conferències que estarà dedicat a l'estudi de diferents aspectes, tant arquitectònics, artístics com escultòrics d'aquest espai monacal, més tard canonical i catedralici, a les èpoques pre-romànica, romànica o gòtica.

EXPOSICIÓ SOBRE IMATGERIA MEDIEVAL RIBAGORÇANA

La parròquia del Pont de Suert ha organitzat la quarta de les seves exposicions d'art de la Ribagorça. Enguany el tema ha estat *Maria. Imatgeria medieval ribagorçana*, i s'han exposat 15 imatges —7 romàniques i 8 gòtiques— que permeten apropar-nos a una notable visió d'aquesta manifestació artísticoreligiosa, mostra de la importància històrica de l'antic comtat de Ribagorça, avui dividit per fronteres administratives que no poden fer oblidar una realitat secular. L'exposició ha estat itinerant (Pont de Suert, Lleida, Sabadell), fet que ha permès la possibilitat d'un millor coneixement d'un tema tan monogràfic. El 20 de maig va arribar a Sabadell, pel fet que la "Fundació Caixa de Sabadell" l'havia patrocinat. L'exposició s'instal·là al Saló Modernista d'aquesta institució. El marc podia semblar que seria un contrast estilístic, però l'encert del muntatge permetia el fluïment tant de l'edifici com de l'exposició. La importància d'aquesta mostra aconsellà programar una visita de la nostra entitat, que va tenir lloc el dia 31 de maig. L'exposició fou altament valorada pels nostres consocis, que pogueren seguir el recorregut i considerar els diferents aspectes de caire religiós i artístic que aportaven les quinze imatges exposades.

L'exposició ha tingut el complement que cal tenir sempre: l'edició d'un catàleg (38 pàgs.) que aporta una informació essencial per a poder estudiar l'obra exposada. El catàleg descriu amb tot detall 16 imatges, i es completa amb informació d'altres 15 imatges conservades i no presents a la mostra i 5 de conegudes —en tenim fotografia— però que han desaparegut en aquests darrers anys. Aquest catàleg serà de gran utilitat per a millorar el coneixement de la història de la Ribagorça. Aquestes Marededéus, a part el seu significat religiós i artístic, tenen un valor de document

cultural que ens ajuda a comprendre la història, en el seu més ampli significat, del Comtat de Ribagorça, entre els segles XI i XV, el període més notable de la seva realitat institucional i la projecció a la comunitat aragonesa i catalana, governada pels comtes-reis, senyors d'aquestes contrades.

Ens hem de congratular d'aquesta iniciativa de Mn. Joan Mora, rector del Pont de Suert, de la tasca d'organització de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, i de la col·laboració dels autors dels escrits del "Catàleg"; i, no cal dir, felicitar la Fundació Caixa de Sabadell pel seu patrocini. Finalment, no oblidem les persones que la feren possible amb el seu disseny i muntatge, i en especial la seva comissària Montserrat Macià, que va aportar la seva tasca de coordinació essencial per a assolir la finalitat de tota exposició, i més si és itinerant: poder-la inaugurar amb tota garantia d'èxit científic i de públic.

J.-F.C.

NOUS TELÈFONS DE SECRETARIA

Fem avinent a tots els socis dels nous números de telèfon de l'IEC, als quals podeu trucar, dins l'horari de la Secretaria d'Amics de l'Art Romànic (tots els dijous, de 2/4 de 5 a 2/4 de 8 de la tarda), demanant per la senyora Carme Aguilar, encarregada de les tasques administratives de l'entitat:

AAR (directe): (93) 270 16 48
IEC (centraleta): (93) 270 16 20
IEC (informació): (93) 270 16 21
IEC (fax): (93) 270 11 80

Internet web: <http://www.iec.es>. – Correu electrònic: AAR@IEC.ES.

INFORMACIÓ

L'Institut d'Estudis Catalans convoca el LXVII Cartell de Premis de Borses d'Estudi 1997, entre els quals destaquem, per la seva temàtica més propera a les nostres activitats, els següents:

Premi Prat de la Riba, ofert a la millor obra de recerca sobre arqueologia, història, història de les arts o història literària, entre les publicades durant els darrers cinc anys (de 1993 a 1997).

Premi Josep Pijoan d'Història de les Arts, ofert a la millor tesi doctoral o al millor treball d'investigació sobre història de les arts.

Premi Jaume Sarri d'Història del Solsonès, ofert a la millor tesi doctoral o al millor treball d'investigació sobre història del Solsonès.

Premi dels Amics de l'Art Romànic, ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre art i cultura catalanes del període preromànic i del període romànic (vegeu les condicions generals en el quadre destinat a la Convocatòria del Premi AAR, en la pàgina final d'aquesta Circular).

Premi de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig, sobre un tema d'història dels Països catalans.